

Białystok, 20.05.2024 r.

Zn. spr.: ZS.6004.14.2021

Sz. P.

[Redacted signature block]

Dotyczy: projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczebra

W odpowiedzi na opracowane przez Państwa: Adama Bohdana, Dr hab. Dorotę Zawadzką, Piotra Piłasiewicza, Agnieszkę Grajewską wnioski i uwagi do Projektu PUL Nadleśnictwa Szczebra przesłane przez Pana Adama Bohdana dnia 04 stycznia 2024 r. informuję:

Ad 1) podniesienie wieku rębności sosny do 140 lat

Wiek rębności zostały przyjęte podczas posiedzenia komisji założeń planu, która miała miejsce w dniu 20.09.2021 r. Decyzją Komisji z narady techniczno-gospodarczej (posiedzenie 28.11.2023 r.) pozostawiono bez zmian wieki rębności obowiązujące w poprzedniej rewizji PUL, nie posiadając przesłanek merytorycznych do zmiany obecnego stanu.

Częściowo postulat zostanie zrealizowana w ramach decyzji Minister Klimatu i Środowiska z dnia 08.01.2024 r. nakładającej ograniczenia gospodarki leśnej w toku realizacji PUL. Decyzja ta nakazuje odstąpienie od prac związanych z pozyskaniem drewna, natomiast dopuszcza trzebież o charakterze pozytywnym lub rębnię ciągłą V z poborem miąższości do 10%, m.in. w oddziałach: 120m, 174a, 202c oraz pozostawienie drzew gatunków liściastych: dąb, wiąz, jesion, lipa i klon, których wiek przekroczył 100 lat w oddziałach: 83d, 124h, 202a.

Ad 2) ograniczenie do minimum i wyjątkowych sytuacji wielkości powierzchni zrębów, zaniechanie wielkopowierzchniowych zrębów, rębni zupełnych w siedliskach żyznych. W zwartych płatach drzewostanów sosnowych, stosowanie alternatywnych metod gospodarowania drzewostanami sosnowymi opisanymi w publikacji Andrzejczyk

T., Żybura H. 2012. zwłaszcza : rębni III z gniazdami o wielkości do 20 arów; rębni IIb z poborem do 30% masy oraz pozostawieniem na stałe górnego piętra;

Sposoby zagospodarowania lasu rębniami zupełnymi ograniczono do sytuacji gdzie decydują o tym warunki siedliskowe i wymagania biologiczne młodego pokolenia. Użytkowanie rębnią IB zaprojektowano zgodnie z obowiązującymi przepisami i obostrzeniami (z większą redukcją poboru miąższowości, gdy zachodziła taka potrzeba – pozostawienie kęp starodrzewu wokół cennych siedlisk, obiektów turystycznych itp.), na siedliskach ubogich: Bśw, BMśw a także LMśw z dominacją gatunków iglastych. Powierzchnia rębni zupełnych w stosunku do V rewizji PUL zmniejszyła się o ponad 31%. Należy zauważyć, że w indywidualnych przypadkach użytkowanie rębne (zmiana rębni zupełnej na częściową lub inną złożoną) może być modyfikowane w trakcie realizacji PUL. Decyzję w tej sprawie podejmuje każdorazowo nadleśniczy.

Ad 3) wyłączenie z użytkowania rębnego najstarszych drzewostanów sosnowych powyżej 120 letnich sosny i powyżej 80 lat olchy , jako drzewostanów zachowawczych, z ewentualnym dopuszczeniem możliwości użytkowania ich rębnią V (przerębową)

Założenia użytkowania rębnego (w tym wyłączenia z użytkowania) przyjęto na posiedzeniu Komisji Założeń Planu, które miało miejsce w dniu 20.09.2021 r.

wg stanu na 01.01.2024 r.:

- sosna powyżej 120 lat stanowi 8,8% powierzchni drzewostanów sosnowych;
- olcha powyżej 80 lat stanowi 11,5 % drzewostanów olszowych;
- d-stany ponad 100-letnie stanowią 17,8% powierzchni wszystkich drzewostanów.

Wg prognozy na 31.12.2033 r.:

- sosna powyżej 120 lat stanowić będzie 8,9% drzewostanów sosnowych;
- olcha powyżej 80 lat stanowić będzie 15,5 % drzewostanów olszowych;
- d-stany ponad 100-letnie stanowić będą 23,9% powierzchni drzewostanów.

W powyższej analizie nie uwzględniono drzewostanów KO i KDO (tj. drzewostanów w trakcie przebudowy rębniami złożonymi). W projekcie PUL

ograniczono zabiegi w najstarszych drzewostanach, a efektem tak zaprojektowanego planu jest wzrost powierzchni drzewostanów najstarszych.

Ad 4) wytypowanie drzewostanów kwalifikujących się do Eurooochrony w ramach Europejskiej Strategii Ochrony Bioróżnorodności: drzewostany o charakterze pierwotnym, starodrzewy, drzewostany w których zachodzą procesy naturalne również drzewostany dojrzałe z dużym udziałem gatunków pionierskich, co przekłada się na duże zasoby martwego drewna, obecność w takich miejscach gatunków zależnych od martwego drewna, stanowiska chronionych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt carbon-rich ecosystems, ekosystemy kluczowe dla sekwestracji węgla i wody, czyli lasy podmokłe na siedliskach organicznych (olsy, bory, łęgi)

Wyżej wymienione badania oraz wskazania inwentaryzacyjne nie były przedmiotem projektu Planu.

Ad 5) Przeciwdziałanie pinetyzacji żyznych siedlisk. Dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedlisk poprzez zmniejszenie udziału gatunków iglastych na siedliskach żyznych. Zabiegi powinny mieć umiarkowaną intensywność w najstarszych klasach wiekowych. Największa intensywność powinna mieć miejsce w monokulturach iglastych w młodszych i średnich klasach wiekowych.

Wykonawca PUL bazując na aktualnym rozpoznaniu glebowo-siedliskowym (opracowanie siedliskowe z 2022 r.), zmodyfikował składy gatunkowe nowo zakładanych upraw leśnych w zakresie:

- redukcji ilości świerka pospolitego we wszystkich typach siedliskowych lasu,
- redukcji świerka pospolitego i sosny pospolitej na siedliskach mezotroficznych i eutroficznych,
- zwiększenia udziału i palety gatunków liściastych na siedliskach eutroficznych.

Projekt PUL również w odniesieniu do zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych w drzewostanach młodszych i średniowiekowych zaleca promowanie gatunków liściastych, kosztem szpilkowych.

Ad 6) Zaniechanie lub ograniczenie do minimum (ewentualne zabiegi selektywne) prac w lasach wodochronnych

Projekt PUL uwzględnia ochronę siedlisk hydrogenicznych. Ponad połowę lasów wodochronnych wyłączono całkowicie z użytkowania. Użytkowanie rębniami złożonymi zaplanowane jest jedynie na 8,2% pow. lasów wodochronnych. RDLP w Białymstoku dostrzegając potrzebę jeszcze większej ochrony wspomnianych siedlisk, zwróci się do Wykonawcy aby w POP lub/i Elaboracie ująć dodatkowy zapis o zmianie sposobu realizacji działań gospodarczych we wskazanych wydzieleniach (0,3% powierzchni lasów wodochronnych gdzie zaplanowano rębnię zupełną) w kierunku rębni złożonych - decyzją nadleśniczego.

Ad 7) Zachowanie naturalnych odnowień podczas wykonywanych prac bez względu na parametry odnowień

Projekt PUL zawiera takie wytyczne. Odnowienia naturalne stanowią coraz większy procent odnowień drzewostanów. Z przyczyn przyrodniczych taki sposób odnowienia jest coraz częściej preferowany i stosowany

Ad 8) Zaniechanie inwazyjnych zabiegów agrotechnicznych, przygotowania gleby, przynajmniej na siedliskach żyznych, nie stosowanie orki jesiennej na powierzchniach do odnowienia, gdyż to powoduje uwalnianie CO₂

Projekt PUL nie obejmuje sposobów realizacji zadań gospodarczych. Sposób przygotowania gleby do odnowień zależy od warunków siedliskowych i sposobu planowanego odnowienia i pozostaje w gestii nadleśniczego.

Tadeusz Wilczyński
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Białymstoku

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:
1. Wydział ZP